KUTSESTANDARD

Keraamik, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Keraamik, tase 4	4

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Keraamik, tase 4 on käsitööline, kes valmistab käsitsi vormides kvaliteetseid ja esteetilisi keraamilisi esemeid, kasutades traditsioonilisi ja kaasaegseid tehnikaid ning töövõtteid. 4. taseme keraamik viimistleb, põletab, glasuurib ja dekoreerib ka enda kavandatud keraamilisi esemeid. Keraamik, tase 4 turundab oma toodangut ning osutab teenuseid, näiteks esemete valmistamine etteantud kavandi järgi, harrastajate juhendamine oma oskuste piires. Keraamik võib töötada keraamikastuudios või -tehases. Kutsealal töötab ka keraamikaesemete valmistaja, tase 3, kes vormib, viimistleb ja glasuurib saviesemeid etteantud juhendite järgi.
A.2 Tööosad
A.2.1 Keraamikaesemete valmistamine 1. Keraamilise eseme kavandamine. 2. Valmistusviisi valimine. 3. Tööprotsessi planeerimine ja ettevalmistamine. 4. Kipsvormi valmistamine. 5. Savist esemete valmistamine. 6. Savist esemete viimistlemine ja kaunistamine. 7. Esemete ahju pakkimine ja põletamine. 8. Keraamikaesemete glasuurimine. 9. Keraamikaesemete järelviimistlemine ja pakendamine. 10. Tööprotsessi dokumenteerimine. 11. Materjalide ja töövahendite korrashoid. A.2.2 Keraamika-alane ettevõtlus 1. Tegevuse korraldamine. 2. Töötajate juhendamine. 3. Toote ja/või teenuse arendus. 4. Toodete ja/või teenuste esitlus ning müük.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Keraamiku töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt, vajadusel tuleb olla valmis hooajatööks ja töötamiseks puhkepäevadel. Töö võib olla füüsiliselt pingutav, sundasendit nõudev ja kiire tempoga. Ta puutub kokku niiskuse, tolmu ja kemikaalidega, mis võivad põhjustada ohtu tervisele (allergia vms), mistõttu tuleb kasutada töökaitsevahendeid ning järgida tööohutusnõudeid.
A.4 Töövahendid
Treipink, ahi, kaalud, tõmbekapp, glasuuriprits, savivalts, trell, nuga, vispel, voolimispulgad jm keraamiku töövahendid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Töös on olulised käeline osavus, ruumiline kujutlusvõime, proportsioonitunnetus, püsivus, loovus, õpivalmidus ja vastutustunne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Keraamikuks saab õppida kutseõppeasutuses või juhendaja käe all töötades.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Savitoodete valaja, savitoodete vormija, savitreija, keraamika dekoratiivmaalija, kipsvormide paljundaja jm.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Keraamikaesemete valmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kavandab keraamilise eseme, arvestades kompositsiooni ja värvusõpetuse põhimõtetega; koostab mõõtkavas keraamilise eseme tööjoonise, arvestades seejuures savi kahanemisprotsendiga; loeb etteantud kavandeid või tööjooniseid; 2. valib tööülesandest, kavandist ja/või tööjoonisest lähtuvalt sobiva valmistusviisi; valib savimassile sobiva põletustemperatuuri ja –tehnika; valib esemele sobiva viimistlusviisi; 3. planeerib tööde järjekorra ja tööülesande täitmisaja; seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta ja korras; valib ja hangib keraamiliste esemete tegemiseks vajalikud materjalid ja tarvikud, arvestades materjalikulu; valmistab ette materjalid vastavalt eseme valmistusviisile; 4. valmistab tööjoonise järgi lihtsa üheosalise kipsvormi; puhastab, viimistleb ja kuivatab kipsvormid; 5. valmistab vastavalt tööjoonisele üksikesemeid ja väikeseeriaid käsitsi treides, ribatehnikas, savitombust või savilehest vormides või kipsvormi abil paljundades; kuivatab eseme(d) põletuskõlblikuks, vältides praaki; 6. viimistleb savieseme(d) veega; vajadusel kaunistab eseme(d) angobeerides või poleerides, arvestades eseme kasutusotstarvet; 7. hindab esemete valmisolekut põletuseks ja valib sobiva põletusrežiimi; valib juhtimispuldil põletuseks sobiva programmi ja muudab vajadusel põletusrežiimi; pakib esemed elektriahju nii ette- kui glasuurpõletuseks, arvestades põletuse eripära; kasutab ahju inventari kaitsvaid vahendeid, vajadusel teeb kahjustunud inventari korda vastavalt kahjustuse iseloomule; 8. valib esemele sobiliku glasuuri ja glasuurimisviisi, arvestades eseme kasutusotstarvet; puhastab esemed tolmust enne glasuurimist; valmistab ette glasuurid, vajadusel sõelub või peenestab glasuuri; glasuurib eseme sisse kastes, üle valades, pintseldades või pritsides; 9. puhastab ja lihvib valmis keraamilise eseme põhjad, kontrollib eseme veepidavust ja stabiilsust; pakendab eseme transpordiks; 10. dokumenteerib esemete valmistamise tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kvaliteedi hindamiseks; 11. hoiustab materjalid nõuetekohaselt; kogub materjalijäägid liigiti ja töötleb sobivad jäägid taaskasutatavaks, järgides säästliku materjalikasutuse põhimõtteid; puhastab töövahendid ja seadmed pärast kasutamist.	
B.2.2 Keraamika-alane ettevõtlus	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab oma tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtluse põhitõdedest; planeerib oma töö; 2. vajadusel juhendab kaastöötajaid oma oskuste piires;	

3. kujundab sihtgrupist lähtudes toote ja/või teenuse; leiab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi, lähtudes sihtgrupist, logistikast, tasuvusest ja tootmisbaasist; kujundab toote ja/või teenuse hinna; korraldab toote pakendamise, vajadusel koostab kasutusjuhendi; 4. organiseerib oma toodete ja/või teenuste esitluse ning müügi, arvestades nõudlust, võimalusi, tasuvust jm.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.3 Keraamik, tase 4 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. järgib oma tegevuses käsitööliste eetikanõudeid (vt lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika); hoiab ja säilitab kultuuripärandit; 2. järgib oma tööga seotud õigusakte, sh autorikaitse seadust, tarbijakaitse seadust; 3. säilitab ja arendab oma kutseoskusi; hoiab end kursis tehnoloogiliste muutustega ja erialase terminoloogiaga; jagab ja vahetab erialast informatsiooni, ka võõrkeeles; 4. tegutseb vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt, arvestades töötervishoiu, keskkonnahoiu ja tööohutuse reegleid; kasutab vastavalt vajadusele isikukaitsevahendeid; 5. kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli meeskonnas, järgib kokkuleppeid; vajadusel lahendab keerulisi situatsioone; 6. reageerib kiiresti tööprotsessis tekkinud eriolukordades; 7. valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi; esitab teabe selgelt, loogiliselt ja sihtgrupile mõistetavalt; 8. kasutab arvutit infootsinguks ja kommunikatsiooniks (e-kirjad, tutvustuskirjad, arved jm); 9. kasutab eesti keelt klientide ja kolleegidega suhtlemiseks vajalikul tasemel.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-22112017-1.2/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Karin Kalman, Stuudiokeraamika OÜ, Eesti Keraamikute Liit Kersti Laanmaa, Brendor OÜ, Eesti Keraamikute Liit Maret Lehis, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Inna Soonurm, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	9
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	22.11.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	08.11.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7314 Savi- ja portselanimeistrid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Ceramist, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika	